

SAŽETAK ODLUKE

HODŽIĆ PROTIV SLOVENIJE
OD 4. TRAVNJA 2017. GODINE
ZAHTJEV BR. 3461/08

Podnositelj nije iscrpio domaća pravna sredstva

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva je 1986. godine položio devizna sredstva u Ljubljansku banku u Sarajevu koja je 1990. godine postala podružnica Ljubljanske banke Ljubljana.

Dana 28. siječnja 1992. godine stanje na računima podnositelja zahtjeva iznosilo je 1.342 njemačkih maraka (DEM) i 4.106 američkih dolara (USD). Čini se da od tog datuma nije podizao nikakva sredstva i da njegova štednja nije prenesena na privatizacijski račun.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članke 6., 13. i 14. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1. Konvencije, podnositelj zahtjeva je u osnovi prigovorio da nije mogao podignuti svoju „staru” deviznu štednju.

OCJENA SUDA

Pilot presuda

Sud je naprijed podsjetio da je Veliko vijeće dana 16. srpnja 2014. godine donijelo pilot presudu o „staroj” deviznoj štednji u, između ostalog, sarajevskoj podružnici Ljubljanske banke Ljubljana¹. Utvrdio je da je Slovenija povrijedila prava iz članka 13. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Ujedno, presudio je da bi Slovenija trebala poduzeti sve potrebne mjere, uključujući izmjene i dopune zakona, kako bi omogućila osobama koje se nalaze u položaju sličnom položaju dvaju podnositelja zahtjeva u tom predmetu da vrate svoju „staru” deviznu štednju pod istim uvjetima kao i osobe koje su imale takvu štednju u domaćim podružnicama slovenskih banaka. U presudi *Ališić* Sud je posebno naglasio da se niti jedan takav zahtjev ne bi trebao odbiti samo zbog nepostojanja izvornih ugovora ili štednih knjižica i da sve odluke o verifikaciji moraju podlijegati sudskoj kontroli.

U ovom predmetu, Sud je najprije ispitao ispunjava li Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* uvjete iz iste presude i ako ispunjava, je li podnositelj zahtjeva upotrijebio pravno sredstvo (zahtjev za verifikaciju) koje je uvedeno tim Zakonom.

a) Prvi kriterij („isti uvjeti”)

Uvjeti koji su se primjenjivali na „staru” deviznu štednju u domaćim podružnicama Ljubljanske banke Ljubljana navedeni su u pilot presudi. Što se tiče razdoblja do 31. prosinca 1992. godine, Sud je utvrdio da kamatne stope predviđene Zakonom o načinu izvršenja

¹ *Ališić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i bivše jugoslavenske republike Makedonije* [VV], br. 60642/08, ESLJP 2014., ECHR 2014

presude u predmetu *Ališić* odgovaraju kamatnim stopama koje su se primjenjivale na domaće štediša. Što se tiče razdoblja nakon toga, na temelju Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* štediša u sarajevskoj i zagrebačkoj podružnici vjerojatno će dobiti nešto niže kamate u odnosu na razdoblje od 1. siječnja 1993. godine nadalje. Međutim, uvažavajući široku slobodu procjene u vezi s provedbom pilot presude koju uživa svaka država, Sud je ocijenio da Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* u načelu ispunjava prvi kriterij.

b) Drugi i treći kriterij (nepostojanje izvornih ugovora ili štednih knjižica i sudska kontrola)

Sud je ocijenio da Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* ispunjava oba ova kriterija jer osobe koje više nemaju izvorne ugovore ili štedne knjižice mogu dokazati postojanje i iznos potraživanja drugim sredstvima, pri čemu sve odluke o verifikaciji podliježu sudskoj kontroli.

Ocjena dopuštenosti u ovom predmetu

Ocjena jesu li iscrpljena domaća pravna sredstva u pravilu se daje s obzirom na datum kada je zahtjev podnesen Sudu. Međutim, ovo pravilo podliježe iznimkama koje mogu biti opravdane posebnim okolnostima svakog predmeta. Među takve izuzetke spadaju situacije u kojima je, nakon pilot presude o osnovanosti u kojoj je Sud utvrdio sustavnu povredu Konvencije, tužena država osigurala posebno pravno sredstvo za otklanjanje povrede na domaćoj razini u vezi s pritužbama osoba u sličnom položaju.

Budući da je Sud utvrdio da Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* ispunjava kriterije navedene u pilot presudi, smatrao je opravdanim primijeniti iznimku od načela o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava. To znači da podnositelj zahtjeva u ovom predmetu i sve ostale osobe u njegovom položaju moraju upotrijebiti pravno sredstvo uvedeno tim zakonom, odnosno podnijeti zahtjev za verifikaciju. Podnositelj zahtjeva potvrdio je kako nije iskoristio to pravno sredstvo, ne navodeći nikakve razloge zašto to nije učinio. Stoga je Sud odbacio njegov zahtjev kao nedopušten zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

Sud je utvrdio da podnositelj do 31. prosinca 2017. može podnijeti zahtjev za verifikaciju. Ako to učini i naposljetku bude neuspješan, može podnijeti novi zahtjev Sudu u roku od šest mjeseci od iscrpljivanja svih učinkovitih domaćih pravnih sredstava.

Sud je također istaknuo kako je spreman promijeniti svoj pristup glede moguće učinkovitosti predmetnog pravnog sredstva ako se kroz praksu domaćih tijela dugoročno pokaže da se zahtjevi štediša odbijaju na formalističkoj osnovi, da je postupak verifikacije prekomjerno dug ili da domaća sudska praksa nije u skladu sa zahtjevima Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.